പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

അഞ്ചാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നമ്പർ 726 — 27/4/2017 ൽ മറുപടിക്ക്

മൃഗസംരക്ഷണത്തിനുള്ള പദ്ധതികൾ

ചോദ്യം

ശ്രീ. **കെ.മുരളീധരൻ**:
ശ്രീ. **എ.പി. അനിൽ കുമാർ**
ശ്രീ. **അനിൽ അക്കര**
ശ്രീ. **തിരുവഞ്ചൂർ രാധാകൃഷ്ണൻ**:

മറുപടി

അഡ്വ .കെ.രാജു
(വനവും മൃഗസംരക്ഷണവും മൃഗശാലകളും വകുപ്പ് മന്ത്രി).

എ)	സംസ്ഥാനത്ത് മൃഗസംരക്ഷണത്തിന് എന്തെല്ലാം പദ്ധതികളാണ് ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതെന്ന വ്യക്തമാക്കുമോ;	എ)	സംസ്ഥാനത്ത് മൃഗസംരക്ഷണത്തിന് ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുള്ള പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ ചേർക്കുന്നു. **മൃഗാശുപത്രികളുടെ വികസനവും പുന സംഘടനയും- മൃഗചികിത്സാ സേവനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ -** 1. മരുന്നുകൾ സംഭരിക്കുക 2. അകിടുവീക്ക രോഗ നിയന്ത്രണ പരിപാടി 3. വളർത്തുമൃഗക്ഷേമ പരിപാടികൾ 4.സ്ക്വാഡുകൾ, വാക്സിനേഷൻ ക്യാമ്പുകൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കുക 5. പ്രവർത്തന ചെലവുകൾ 6.ആവർത്തന ചെലവുകൾ ഒഴികെയുള്ള മൃഗചികിത്സാ സേവനങ്ങൾക്കാവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾക്കുള്ള ധന സഹായം 7. വെറ്ററിനറി പോളിക്ലിനിക്കുകളുടെയും ആശുപത്രികളുടെയും ഡിസ്പെൻസറികളുടെയും ശാക്തീകരണം. 8. വാർഷിക അറ്റകുറ്റപ്പണി, ഉപകരണങ്ങളുടെ ഇൻഷ്വറൻസ്. 9. സീറോ സർവ്വീലൻസ്, മോണിറ്ററിംഗ് ഓൺ ഡിസീസസ് ഓഫ് സൂണോട്ടിക് ഇംപോർട്ടൻസ്. 10. ജി.ഐ.എസ് മുഖാന്തിരം ഡിസീസസ് മാപ്പിംഗ് 11. ജന്തുരോഗ നിയന്ത്രണ മേഖല (ഗോ രക്ഷ) 12. കർഷകർക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം 13. ഡോക്യുമെന്റേഷൻ, ഡിജിറ്റൈസേഷൻ 14. കരാറടിസ്ഥാനത്തിൽ മാനവശേഷി 15. വെറ്ററിനറി സേവനത്തിന് അടിസ്ഥാന സൗകര്യം 16. ലാബുകളുടെ ശാക്തീകരണം 17. അതിർത്തി ചെക്കുപോസ്റ്റുകളുടെ ശാക്തീകരണം. **ഗോ സമൃദ്ധി** കർഷകർക്ക് ഉരുക്കൾക്ക് ഇൻഷ്വറൻസ് പരിരക്ഷ നൽകുന്നതിന് പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നു. കന്നുകാലികളുടെ മരണം മൂലമോ ഉത്പാദന ക്ഷമത നശിക്കുന്നതുമൂലമോ കർഷകന് ഉണ്ടാകുന്ന നഷ്ടത്തിന് പരിരക്ഷ നൽകുന്നതിന് പദ്ധതി ലക്ഷ്യമിടുന്നു. പൊതുമേഖല ഇൻഷ്വറൻസ് കമ്പനി

			മുഖേന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നു. **ബയോളജിക്കൽ പ്രോഡക്ഷൻ കോംപ്ലക്സ്** 1. ജി.എം.പി.സ്റ്റാൻഡേർഡുകൾക്കനുസൃതമായുള്ള ആധുനീകരണം. 2.രോഗങ്ങളെ പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനാവശ്യമായ വാക്സിനുകൾ, മരുന്നുകൾ, ഡയഗ്നോസ്റ്റിക് റീ ഏജന്റ്സ് മുതലായവയുടെ ഉത്പാദനത്തിനും സൂക്ഷിപ്പിനും വേണ്ട ചെലവുകൾ (പ്രവർത്തന ചെലവുൾപ്പെടെ). 3. ഗവേഷണ വികസനപ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുന്നതിനും മറ്റ് പ്രശസ്ത സ്ഥാപനങ്ങളിലെ വിദഗ്ധരുടെ അഭിപ്രായവും സാങ്കേതിക സഹായവും തേടുന്നതിനും ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും ജി.എം.പി സ്റ്റാൻഡേർഡ് സ്വായത്തമാക്കുന്നതിനായി ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് പരിശീലനം. 4.ലബോറട്ടറിയിൽ നിലവിലുള്ള ജന്തുവിഭാഗം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനുവേണ്ട ചെലവ് വഹിക്കുന്നതിന്. 5. കെട്ടിടത്തിനുവേണ്ട അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ സാധന സാമഗ്രികളുടെയും യന്ത്രങ്ങളുടെയും വാർഷിക അറ്റകുറ്റപ്പണികൾ എന്നിവ ചെയ്യുവാനും. 6.സ്ഥാപനത്തിലെ ജീവനക്കാരുടെ മെഡിക്കൽ ചെക്കപ്പും ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസും **വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ വീട്ടുപടിക്കൽ മൃഗചികിത്സാ സേവനം.** 1. കർഷകർക്ക് അവരുടെ വീട്ടുപടിക്കൽ സേവനം ലഭ്യമാക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള ആംബുലൻസ് 2. ബ്ലോക്കുതലത്തിൽ രാത്രികാലത്ത് അടിയന്തിര മൃഗചികിത്സാ സേവനം 3. സഞ്ചരിക്കുന്ന മൾട്ടി സ്പെഷ്യാലിറ്റി ക്ലിനിക്കുകളുടെ പ്രവർത്തനത്തിനാവശ്യമായ മനുഷ്യശേഷി **രാഷ്ട്രീയപശുധൻ വികാസ് യോജന** **1**. ദേശീയ കന്നുകാലി പരിപാലന പരിപാടി. 1. കന്നുകാലി വികസനം 2. പന്നിവളർത്തൽ വികസനം 3. ദേശീയ തീറ്റപ്പുൽ ഉത്പാദന പരിപാടി 4. വിജ്ഞാന വ്യാപനം, നൈപുണ്യ വികസനം **2**.ദേശീയ മൃഗാരോഗ്യവും രോഗനിയന്ത്രണ പരിപാടിയും 1. കുളമ്പുരോഗ നിയന്ത്രണ പരിപാടി 2. ജന്തുരോഗനിയന്ത്രണത്തിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കുള്ള സഹായം. 3. ദേശീയ കാലിവസന്ത നിരീക്ഷണ നിയന്ത്രണ പരിപാടി 4. ദേശീയ ആട് വസന്ത നിയന്ത്രണ പരിപാടി 5. ദേശീയ ബ്രൂസല്ലോസിസ് നിയന്ത്രണ പരിപാടി 6. ദേശീയ മൃഗരോഗ റിപ്പോർട്ടിംഗ് 7. സാങ്കേതിക കാര്യക്ഷമതാ വികസനം 8. മൃഗാശുപത്രികളുടെ വികസനം

9. സൈ്വൻ ഫീവർ നിയന്ത്രണം.

ഊർജ്ജിത കന്നുകാലി വികസനം-ബീജസങ്കല സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കൽ

1. ഉപകരണങ്ങളും ശീതികരിച്ച ബീജം, ഹോർമോൺ ഇവ വാങ്ങുന്നതിനും പ്രവർത്തനചെലവ് വഹിക്കുന്നതിനും
2. കറവപ്പശുക്കൾക്ക് ധാതുലവണ മിശ്രിതം, വിരമരുന്ന്.
3. ഊർജ്ജിത കന്നുകാലി വികസന പ്രോജക്ടുകൾ (ഐസിഡിപി) റീജിയണൽ ആർ.എ.ഐ.സികൾ എന്നിവയ്ക്ക് പശ്ചാത്തല സൗകര്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും നിലവിലുള്ളവ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും
4. വന്ധ്യതാ നിവാരണ പരിപാടികൾ
5. ഉപയോഗശൂന്യമായ വാഹനം മാറ്റുന്നതിനും പുതിയ ബ്ലോക്കുതല മൃഗസംരക്ഷണ ഓഫീസുകൾ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും ഡോക്യുമെന്റേഷൻ, ഡിജിറ്റൈസേഷൻ മുതലായവയ്ക്കും വിനിയോഗിക്കുന്നതാണ്.
6. വെറ്ററിനറി സബ്സെന്ററുകൾക്ക് കെട്ടിടം നിർമ്മിക്കുന്നതിന് തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം

വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള ഫാമുകളുടെ സംരക്ഷണവും ശക്തിപ്പെടുത്തലും

1. പേരന്റ്സ് സ്റ്റോക്ക്, തീറ്റപ്പുൽ , പോഷകദ്രവ്യങ്ങൾ, മരുന്നുകൾ. ജൈവവസ്തുക്കൾ എന്നിവ വാങ്ങൽ
2. തീറ്റപ്പുൽ വികസനം.
3. മഞ്ചാടിയിലെ ഹാച്ചറിക്കും ട്രെയിനിംഗ് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിനും അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ
4. താറാവിനും കർഷകർക്കും ഇൻഷ്വറൻസ്
5. ഉത്പാദന രീതിയിലുള്ള പരിപാടികൾ
6. കെട്ടിടങ്ങളുടെ അറ്റകുറ്റപ്പണി
7. സീഡ് ഉത്പാദനവും വിതരണവും
8. സാറ്റലൈറ്റ് ബ്രീഡിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ
9. ഡിജിറ്റൈസേഷൻ, ഡോക്യുമെന്റേഷൻ

പ്രത്യേക കന്നുകാലി വികസന പദ്ധതി

ഉത്പാദനക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി കന്നുകുട്ടികൾ പൂർണ്ണവളർച്ചയെത്തുന്ന പ്രായം കുറച്ചുകൊണ്ടുവരികയും, പ്രസവങ്ങൾക്കിടയിലുള്ള കാലദൈർഘ്യം കുറയ്ക്കുകയുമാണ് ഈ പദ്ധതിയുടെ ലക്ഷ്യം. 2001-02 മുതൽ സംസ്ഥാനാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയിൻകീഴിൽ മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പിന്റെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തിൽ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സർക്കാരുകളാണ് ഈ പരിപാടി നടപ്പാക്കുന്നത്.

2017-18 വർഷത്തിൽ ആർ.കെ.വി.വൈ തദ്ദേശഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ 20622 കന്നുകുട്ടികളെ ഈ പദ്ധതിയിൽ പുതിയതായി ചേർക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നു. കൂടാതെ 2016-17 ൽ എൻറോൾ ചെയ്ത 25778 കന്നുകുട്ടികൾക്കുള്ള രണ്ടാംവർഷ സഹായവും ലഭ്യമാക്കും. സംയോജിത പദ്ധതി

തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ നടപ്പാക്കും.

ഗോവർദ്ധിനി

കന്നുകുട്ടികളുടെ ശാസ്ത്രീയ പരിപാലനം ലക്ഷ്യമിട്ട് രാഷ്ട്രീയ കൃഷി വികാസ് യോജനയുമായി സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഗോവർദ്ധിനി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു.

ബാക്ക് യാർഡ് പൗൾട്രി ഡെവലപ്പ്മെന്റ് പ്രോജക്ട്.

വീട്ടുമുറ്റത്തെ കോഴി വളർത്തലിനു കേരളത്തിൽ വളരെയധികം സാധ്യതകളുണ്ട്. ഉയർന്ന തീറ്റവിലയും വിപണന സഹായത്തിന്റെ അഭാവവും കാരണം മുട്ട ഉത്പാദനം കുറഞ്ഞു വരുകയാണ്. വീട്ടുമുറ്റത്തെ കോഴിവളർത്തൽ വികസനത്തിനായി ഗുണമേന്മ കുറഞ്ഞ തീറ്റകൾ നൽകി വളർത്താൻ കഴിയുന്ന മെച്ചപ്പെട്ട ഇനത്തിൽപ്പെട്ട ഗ്രാമലക്ഷ്മി പോലുള്ള നാടൻ മുട്ടക്കോഴികൾ പ്രചരിപ്പിച്ചു വരുന്നു. . സ്കൂൾ കുട്ടികൾ വഴി ഈ പദ്ധതി വിഹിതം വിനിയോഗിക്കുന്നു.

വികസനവും പരിശീലനവും

1) മൃഗ പരിപാലനം

1. സാങ്കേതിക ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് പരിശീലനം
2. ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ, അതിനായുള്ള വസ്തുക്കൾ, ക്യാമ്പുകൾ, പ്രദർശനങ്ങൾ, പഠന യാത്രകൾ, അവാർഡുകൾ
3. എസ്.ആർ.ഇ.പി വർക്ക്പ്ലാൻ
4. ഗവേഷണം, അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യാപന പരിപാടികൾ
5. സ്കൂളുകളിൽ മൃഗസംരക്ഷണ ക്ലബ്ബുകൾ
6. സംരംഭകത്വ വികസന പരിപാടികൾ
7. പ്രാദേശിക കൃത്രിമ ബീജസങ്കലന കേന്ദ്രങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെ എല്ലാ പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങളും ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നത് കൂടാതെ കൊല്ലത്ത് എ.എച്ച് മ്യൂസിയം, മുണ്ടയാട് എൽ.എം.റ്റി.സി കെട്ടിടം രണ്ടാംഘട്ടം.
8. കർഷകരുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ
9. ഐ.എം.എം ആസ്കി, ഇർമ, ഐ.സി.എ.ആർ , ദേശീയ ക്ഷീരവികസന ബോർഡ്, സമേതി എന്നീ ഉന്നത സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ആഫീസർമാർക്ക് പരിശീലനം

മൃഗസംരക്ഷണ സ്ഥിതിവിവരണ കണക്കും സാമ്പിൾ സർവ്വേയും (50% കേന്ദ്രസഹായം)

1. വിവിധതരം കന്നുകാലി ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ ഉൽപാദനം തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനായി നടത്തിവരുന്ന സംയോജിത സാമ്പിൾ സർവ്വേകൾ തുടർന്നുകൊണ്ടുപോകുന്നതിന്.
2. പുതിയ പഠനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നത്.
3. സർവ്വേയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഉദ്യോഗസ്ഥൻമാർക്കുള്ള ശമ്പളത്തിന്റെ വിഹിതം.
4. വിവരശേഖരണ വിശകലന രീതികൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്.
5. ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കുള്ള പരിശീലനം.

				കന്നുകാലി സെൻസസ് (100% കേന്ദ്രസഹായം) 20-ാമത് കന്നുകാലി സെൻസസ് കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെ മാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശങ്ങളനുസരിച്ച് നടത്തുന്നതിനും 19-ാമത് സെൻസസ് ജോലികളുടെ പൂർത്തീകരണത്തിനും. **വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യ മെച്ചപ്പെടുത്തലും ആധുനിക വത്ക്കരണവും.** മൃഗസംരക്ഷണ വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളിലും കമ്പ്യൂട്ടറുകളും മറ്റു അനുബന്ധഘടകങ്ങളും നൽകിയിട്ടുണ്ട്. പ്രധാന ഓഫീസുകളിൽ ബ്രോഡ് ബാൻഡ് ഇന്റർനെറ്റ് കണക്ഷൻ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. **കേരള സംസ്ഥാന പൗൾട്രി ഡെവലപ്പ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷന് സാമ്പത്തിക സഹായം** ആഭ്യന്തര മുട്ടയുല്പാദനവും മാംസോല്പാദനവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. **കേരള ഫീഡ്സിന് സാമ്പത്തിക സഹായം** സംസ്ഥാനത്ത് പാലുല്പാദനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും കന്നുകാലികളുടെയും ആടുകളുടെയും തീറ്റയുടെ ലഭ്യത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും തീറ്റ ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന കേന്ദ്രങ്ങളുടെ ഉത്പാദനശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും **കെ.എൽ.ഡി. ബോർഡിന് സാമ്പത്തിക സഹായം** 1. കെ.എൽ.ഡി.ബോർഡിന്റെ മൃഗപരിപാലന പ്രവർത്തികളുടെ വ്യാപനം (ഹെഡ് ബുക്ക് പദ്ധതി) 2. മലബാറി ആടുകളുടെ പരിരക്ഷ 3.തീറ്റപ്പുല്ലിലും തീറ്റപ്പുൽ വിത്തുല്പാദനത്തിലും ഗവേഷണ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ. 4.മൃഗപരിപാലന പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ പരിശീലനവും പ്രോത്സാഹനവും. 5. കന്നുകാലി പ്രജനന പരിപാടികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് പശ്ചാത്തല സൗകര്യവികസനം 6. ആടുകളിൽ കൃത്രിമ ബീജസങ്കലനം 7. പന്നി വളർത്തൽ വികസനം. 8. കുടുംബശ്രീയുമായി യോജിച്ച് കാലിത്തീറ്റ ഉല്പാദന പരിപാടികൾ 9.കുളത്തുപ്പുഴയിലും കോലാഹലമേട്ടിലും മാട്ടുപ്പെട്ടിയിലുമുള്ള ആധുനിക ഡയറി ഫാമുകൾക്ക് സഹായം. 10. ഫീൽഡ് പെർഫോമൻസ് രേഖപ്പെടുത്തൽ പരിപാടി വഴി കന്നുകാലികളുടെ വർഗ്ഗമേന്മ ഉയർത്തൽ. 11.വെച്ചൂർ, കാസർഗോഡ് ഡ്വാർഫ് കന്നുകുട്ടി പരിരക്ഷയും പ്രചരണവും. 12. തീറ്റപ്പുൽ വിത്ത് ഉല്പാദനവും വിതരണവും.

			13.ജിനോമിക് സെലക്ഷൻ മുഖാന്തിരം കാളകളെ തെരെഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള സഹായം.
ബി)	ആരുടെയെല്ലാം സഹകരണത്തോടെയാണ് പ്രസ്തുത പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നതെന്ന വിശദീകരിക്കുമോ;	ബി)	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ്, കെ,എൽ.ഡി.ബോർഡ്, കെ.എസ്.പി.ഡി.സി, എം.പി.ഐ ഇവരുടെയെല്ലാം സഹകരണത്തോടെയാണ് പ്രസ്തുത പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നത്.
സി)	മുൻ സർക്കാർ നടപ്പാക്കിയ ഏതൊക്കെ പദ്ധതികളാണ് തുടരുന്നതെന്ന് വ്യക്തമാക്കുമോ?	സി)	മുൻ സർക്കാർ നടപ്പാക്കിയതും തുടർന്ന പോകുന്നതുമായ പദ്ധതികൾ താഴെപ്പറയുന്നവയാണ്. 1.മൃഗാശുപത്രികളുടെ വികസനവും പുന സംഘടനയും-മൃഗചികിത്സാ സേവനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തൽ 2. ബയോളജിക്കൽ പ്രോഡക്ഷൻ കോംപ്ലക്സ് 3.വാസസ്ഥലങ്ങളിൽ വീട്ടുപടിക്കൽ മൃഗചികിത്സാ സേവനം. 4.രാഷ്ട്രീയപശുധൻ വികാസ് യോജന 5. ഊർജ്ജിത കന്നുകാലി വികസനം-ബീജസങ്കല സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കൽ 6.വകുപ്പിന്റെ കീഴിലുള്ള ഫാമുകളുടെ സംരക്ഷണവും ശക്തിപ്പെടുത്തലും 7.പ്രത്യേക കന്നുകാലി വികസന പദ്ധതി 8. ഗോവർദ്ധിനി 9.ബാക്ക് യാർഡ് പൗൾട്രി ഡെവലപ്പ്മെന്റ് പ്രോജക്ട്. 10.വികസനവും പരിശീലനവും 11.മൃഗസംരക്ഷണ സ്ഥിതിവിവരണ കണക്കും സാമ്പിൾ സർവ്വേയും (50% കേന്ദ്രസഹായം) 12.കന്നുകാലി സെൻസസ് (100% കേന്ദ്രസഹായം) 13.വിവരസാങ്കേതിക വിദ്യ മെച്ചപ്പെടുത്തലും ആധുനികവത്ക്കരണവും. 14. കേരള സംസ്ഥാന പൗൾട്രി ഡെവലപ്പ്മെന്റ് കോർപ്പറേഷന് സാമ്പത്തിക സഹായം 15.കേരള ഫീഡ്സിന് സാമ്പത്തിക സഹായം 16. കെ.എൽ.ഡി. ബോർഡിന് സാമ്പത്തിക സഹായം

സെക്ഷൻഓഫീസർ